Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenheten
Jesper Westberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-04-08

HSN 2025-0809

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Förslag att upphandla specialiserad kirurgi i öppenvård enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag att upphandla specialiserad kirurgi i öppenvård, enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingen omfattar vård som till stor del, idag utförs av två LOU-upphandlade vårdgivare.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att upphandla specialiserad kirurgi i öppenvård enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag på upphandlingsdokument.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Upphandlingen omfattar specialiserad kirurgi i öppenvård. Uppdraget omfattar utredning, diagnostik, behandling och uppföljning av patienter med sjukdomstillstånd som kräver kirurgisk behandling. Uppdraget innefattar bland annat att omhänderta olika typer av bråck, gallsten, proktologiska besvär samt hudförändringar som inte kan excideras av

dermatolog. Vårduppdraget utförs i första hand med dagkirurgiska ingrepp i lokalanestesi med sederingsstöd efter behov. Målgruppen omfattar personer 15 år eller äldre.

Vårdområdet upphandlades första gången år 2017 med ambitionen om att ingå avtal med tre olika vårdgivare. Efter överprövningsprocess kunde regionen endast teckna avtal med en vårdgivare. Avtal tecknades med GHP Stockholm Gastro Center AB, avtalet löpte ut oktober 2022.

För att säkerställa behovet av specialiserad kirurgi i öppenvård genomfördes ny upphandling 2019, som resulterade i att två avtal tecknades med nuvarande leverantörer, Capio Kirurgkliniken AB och Carballos Klinic AB. Avtalet med Capio Kirurgkliniken AB gäller för perioden 1 april 2020 – 31 mars 2028, efter att avtalet förlängts maximalt. Avtalet med Carballos Klinic AB gäller för perioden 1 november 2020 – 30 september 2026, efter en förlängning med ett år och elva månader.

Efter 31 mars 2028 går det inte att förlänga något av avtalen ytterligare. Ställning behöver därför tas till inledande av ny upphandling för vårdområdet utifrån regionens framtida behov av specialiserad kirurgi i öppenvård.

Utöver de upphandlade vårdgivarna finns även andra aktörer som bedriver öppenvårdskirurgi i regionen. Ersta sjukhus har ett LOU-upphandlat avtal med ett uppdrag som delvis överlappar detta kirurgiska uppdrag. Även akutsjukhusen utför vissa typer av öppenvårdskirurgi.

Under 2025 genomfördes totalt 27 805 besök och 19 093 operationer inom ramen för de två nuvarande upphandlade avtalen. Den sammanlagda kostnaden för tjänsten uppgick till cirka 74,5 miljoner kronor för året 2025.

Regionen har utlöst optioner flertalet gånger för båda vårdgivarna eftersom ersättningstaket per vårdgivare var dimensionerat utifrån att tre vårdgivare skulle bedriva vården. De två nuvarande vårdgivarna har därmed producerat mer än i den ursprungliga beställningen för att möta patienternas behov av specialiserad kirurgi i öppenvård.

Förvaltningen har under 2025 följt upp nuvarande avtal utifrån bland annat parametrarna tillgänglighet, produktion och ekonomi. En del problem med tillgängligheten har förekommit, men på helheten kan förvaltningen konstatera att avtalsformen har varit ändamålsenlig för vårdområdet.

Överväganden
Förvaltningen konstaterar att behovet av specialiserad kirurgi i öppenvård kvarstår och föreslår därför att en ny upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) genomförs.

Förvaltningen bedömer att upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) är den mest lämpliga avtalsformen för vårdområdet, i enlighet med styrdokumentet Anvisning för val av avtalsform för hälso- och sjukvård och tandvård (HSN 2023–0615).

Bedömningen baseras på att upphandlingsobjektet avser en avgränsad patientgrupp och ett tydligt definierat uppdrag. Uppdraget utförs i dag av två leverantörer och även om en del väntetider har förekommit bedöms behovet inte vara av sådan omfattning att det motiverar en annan avtalsform. Avtalsformen bedöms vara den, för upphandlingsobjektet, mest kostnadseffektiva. Flera potentiella anbudsgivare bedöms finnas på marknaden.

Målet med en ny upphandling är att fortsättningsvis säkerställa att regionens invånare får tillgång till nödvändig specialiserad kirurgi i öppenvård. Vid framtagande av nya upphandlingsdokument för vårdtjänster inom specialiserad kirurgi i öppenvård behöver förvaltningen säkerställa att regionens kompetensförsörjning inom vårdområdet bibehålls.

Ekonomiska konsekvenser
Upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) för vårdområdet ger regionen möjlighet att styra kostnadsnivåerna genom att fastställa exempelvis ersättningstak, pristak och andra ekonomiska ramar i upphandlingen. Dessa mekanismer innebär att den maximala kostnaden kan begränsas. Samtidigt är det inte möjligt att i förväg exakt fastställa den slutliga kostnaden innan upphandlingen är genomförd och tilldelning skett, eftersom den slutliga kostnadsnivån påverkas av de anbudspriser som inkomna anbudsgivare erbjuder inom de ramar som regionen har fastställt. Förvaltningen bedömer att den totala kostnaden sannolikt kan komma att öka jämfört med idag mot bakgrund av generella kostnadsökningar i samhället.

Konsekvenser för patientsäkerhet
En förnyad upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) bedöms skapa förutsättningar för en god patientsäkerhet. För att

främja patientsäkerheten kommer tydliga och relevanta kvalitetskrav att ställas i upphandlingsdokumentet. Under framtagandet av kravställning och upphandlingsdokumenten utreds bland annat vårdgivarens krav på medverkan i utbildning.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet förväntas i stort få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
För att främja miljön kommer fortsatt tydliga och relevanta krav på vårdgivarnas miljöarbete att ställas i upphandlingsdokumentet.

Administrativa konsekvenser
Beslutet förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser för vårdgivarna.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten.

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-04-08